По конфіскаті — другий наклад.

Ч. 15 (10.398). Львів, пятниця 23. січня 1925 Почтову належитість оплачено гуртом. Рік XLIII.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДЕННО ПЕРЕДПОПУДНЕМ

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок 10. II. пов. Конто почт. щад. 143.322. Адреса для телеграмів „Діло“ Львів. Нач. Редактор приймає від 10—11 год. передпол. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА: Місячно в краю 4·20 зл. ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 дол., Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зл., Німеччині 7·50 зл., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 180 лей, Болгарії 7·50 зл., Австрії 7·50 зл. Зміна адреси 1 зол.

В справі оголошень звертатися до Адміністрації. ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 17 сот.

Видає ВИДАВНИЧА СПІЛКА „ДІЛО“ Начальний редактор д-р ДМИТРО ЛЕВИЦЬКИЙ.

Добра воля і примус.

Пятилітня діяльність Ліґи Націй.

Цими днями минає пять літ від хвилини, коли одночасно з ратифікацією версальського договору почала свою офіціяльну діяльність Ліґа Націй — інституція, що поставила собі як найвищий ідеал припинити кожну нову війну. В якій мірі здійснила вона свої завдання?

Коли переглянемо точне справоздання з її праці за згаданий час, побачимо, що ця праця обмежувалась здебільша на другорядних справах. Ліґа Націй журиться грецькими втікачами, прогнаними з Малої Азії; організує санітарний кордон вздовж центральної Европи, щоби здержати зі Сходу заразу тифу; перевіряє ще раз мандати держав у ріжних частинах Африки, Азії та на Південному Тихому Океяні; переводить адміністрацію Данціґу та Саари; полагоджує справу Мемеля та Гор. Шлеська; йде з фінансовою допомогою Австрії та Мадярщині; радить над припиненням торговлі опію на Далекім Сході і т. и. Все це є безумовно корисні справи. Але всі ми нині легковажимо їх в атмосфері переповненій наслідками великої війни, яка поставила рубом питання про вартість всіх великих ідей: справедливости, правди, свобідного розвитку одиниці та народів і т. д. Недурно женевський протокол — останній ідеольоґічний твір Ліґи Націй — починається словами: „Обовязуючі себе цим держави, маючи на меті міжнародню співпрацю та осягнення міжнароднього миру та забезпеки“... Цей перший пункт міжнароднього протоколу, під яким держави, як під євангелієм нової політики мали би покласти свій підпис, є покищо таким ідеалом, що 26 статтей протоколу лише натякають на організацію машини, що мала би полагоджувати всі міжнародні суперечки. Сам факт, що щорічно у зїзді Ліґи беруть участь дипльомати з 50 держав є, без сумніву, чималим здобутком; атмосфера, в якій представники найбільше неприєдливих країн можуть супокійно вислухати своїх арґументів, бодай підготовляє ґрунт для можливого порозуміння. Але те, що в царині інтелектуального зближення легко осягнути, в питаннях актуальної політики вачіпає за дуже складний механізм ріжноманітних, суперечних, ворожих національних та державних організмів.

Слід пригадати, що Рада Ліґи вирішувала до цього часу лише справи предложені їй добровільно. Т. зв. женевський протокол хоче створити перехід до постійного Трибуналу, перед яким усі міжнародні конфлікти розглядались би примусово. Чимало з палких прихильників Ліґи почало протестувати проти такого поширення її компетенцій, лякаючись, що Ліґа не зможе вдержати свого авторитету, не маючи змоги боронити своїх рішень чимсь сильнійшим як ореоля моральної сили. Зовсім инша річ, коли двох посварених стає перед трибуналом, прохаючи їх розсудити и инша, коли якийсь вищий орган справедливости вмішується у непорозуміння двох ворогуючих, видаючи свій присуд. У першім випадку було би дивно, якби ті, що прохають суду, не прийняли присуду, в другім випадку: недовіря, а навіть вороже становище до непрошаного судді є вповні зрозуміле.

Майбутність Ліґи залежить від питання, чи контроля та примус, які схотять завести прихильники миру над усіми державами, не попадуть у конфлікт з доброю волею. Ясно, що добра воля та примус, як ідеї, виключають себе. Так само виключають себе донині інтереси тих держав, які хотіли би скористуватись авторитетом та впливом Ліґи для оборони своїх немирових змагань. Конфлікт у справі Корфу або Єгипту є найкращим доказом, скільки ще сили бракує Лізі, щоби вона могла в критичнім моменті накинути державі примусово свою волю або щоби була незалежна від інтересів надто сильних держав.

Був час, коли ми покладали чималі надії на авторитет та справедливість Ліґи Націй. Ми сподівались тоді, що Ліґа матиме змогу негайно здійснити великі ідеї самовизначення народів. Та вона пішла шляхом „малих діл“, підготовляючи щойно ґрунт до такої діяльности. Ніхто нині не сумнівається в тому, щоб колиб ми зі свого боку мали у свій час вплив у Лізі Націй, то неодна справа, за яку нині нам доводиться боротись, була би полаглана для нас корисно. Треба признатись з меляхолійною щирістю, що наші закордонні дипльомати це були або люде, які нехтували значінням Ліґи Націй або які були так слабо підготовлені до праці в її атмосфері, що вона нехтувала ними.

Можна ставитись до дотеперішньої діяльности Ліґи якнайбільше скептично, а проте треба рахуватись з її можливим зростом та впливом. У наскрізь реальних політичних справах, з яких у першу чергу почала Ліґа свою працю, пригадується в нинішній зматеріялізованій добі правда, яку один великий письменник висловив про гроші: „Не погорджуйте ними занадто, і не надто звеличуйте їх, а навчіться рахувати“.

Н. Р.

Буковинські „меншости“.

З анкети черновецької „Таґеспост“.

Черновецька „Таґеспост“ розписала з початком ц. р. анкету на тему, чи буковинські меншости можуть „бути вдоволені“ — очевидно з румунського режіму. В анкеті забрали голос представники Німців, Українців і Жидів. Нас цікавить в першу чергу положення буковинських Українців під румунською владою.

Положення буковинських Українців змалював радник вищого краєвого суду п. Володимир Ясеницький, єдиний з громадських діячів, що остали на місці й намагаються просто у варварських умовах румунського режіму хоч підносити голос „вопіющого на пустині“.

Бажаючи прилюдно ствердити факти крайно варварського знущання некультурних Румунів над українською культурою, освітою, громадянськими і навіть власницькими правами буковинсько-українського населення, себ-то бажаючи не підпасти під острий олівець прокуратора, п. Ясеницький уважав вказаним на вступі виспівати пеани в честь тісіж Румунії.

Сама природа розлила свої благодати над Румунією. Клімат, земля, природні скарби і т. и. моглиб створити в Румунії благословенну країну, моглиб дати щастя і вдоволення всьому населенню, моглиб піднести її на рівень великодержави, як би вона була культурною, як би її керманичі були хоч дрібку чесними і мали вкорінене чи засвоєне почуття правовости. Румунія має всі умови для внутрішнього вдовілля і розвитку, та не мають його ті, яких охрещено „національними меншостями“, а це в значній мірі перешкоджає румунській державі розвинутися у великодержаву.

„Як Українець, що зберігає повну вірність свому народові і державі, до якої тепер належить, і який має найщиріші побажання для її розцвіту“, п. радн. Ясеницький хоче усталити деякі факти, які засвідчать положення буковинських Українців під румунською владою.

Північну Буковину заселюють виключно Українці, инші нації творять тут ледви 2 відсотки населення. Український селянин є мало вимагаючий, але має сильно розвинене почуття правовости. Український селянин має замилування до свободи, вільної громади, добровільного обєднання вільних людей в товариства й організації. В Австрії Українці, хоч не мали всіх прав — як і Румуни — були добрими горожанами. Здобуті в Австрії численні народні школи, 4 українські гімназії, учит. семинарію, українські катедри на теольоґічному й фільософічному факультеті, свобідне користування українською мовою у всіх урядах і судах, повна громадська автономія, право зборів, союзів — все те ставило український народ в становище вдоволеного. Всі ті права тепер відібрано українському народові. Народні школи зрумунізовано, а учням навіть заборонено розмовляти між собою по українськи. Гімназії в Сереті, Вижниці, Кіцмані і Чернівцях та учит. семинарію скасовано, а тепер закрито єдину українську приватну школу в Чернівцях. Українські виклади на черновецькому університеті припинено, скасовано громадську автономію, розвязано всі освітні товариства, читальні й гімнастичні товариства, а їх майно сконфісковано, скасовано право зборів, а все те укорановано заведенням стану облоги.

В церкві частинно заборонено відправу в славянській мові та заборонено навчання релігії в рідній мові. При переведенні земельної реформи тільки в дуже дрібній частині наділено вивласненою землею українських селян, залишаючи більшу частину землі для кольонізаційних цілей (для селян, спроваджених з Румунії).

Все це є голі факти, страшні правди, які глибоко відчуває український народ. Про инші речі, які щоденно нотує преса і які етичні люде уважають культурною ганьбою, п. Ясеницький зберігає мовчанку. Він вірить, що й між Румунами є благородно відчуваючі люде, яких соромить поведінка румунської влади. Румунський народ має перед собою гарну будуччину, але його теперішні експоненти в Букарешті і в краю роблять все можливе, щоби віліпхнути від себе нац. меншости.

Сонце кружить своїм шляхом, а з ним і час. Проходить добро і зло. За якийсь час може людей освітить свідомість, що держави можуть бути великими і могутніми та можуть процвітати тільки тоді, коли їх народи є вдоволені і на тій основі

Red. czas. „Dilo“ we Lwowie. Pr. 32/25. W Imieniu Rzeczypospolitej Polskiej! Sąd okręgowy karny orzekł na wniosek Prokuratury przy tymże Sądzie, jako Trybunał Prasowy we Lwowie, że treść artykułu, umieszczonego w czasopiśmie „Diło“ Nr. 11. (10.394) z dnia 17. I. 1925 pod tytułem: 1) „Pryplyw i widpływ“ ustęp między słowami: swoji hegemonii a Obowiazkom sumlinnoho w tymże artykule ustęp po słowach: kilkoch pacientiw do końca artykułu, 2) „Do pytania pro ukraińskyj Piemont“ ustęp po słowach oczewydni prawdy do końca artykułu zawiera znamiona ad 1) i 2) zbrodni z § 65 a) uznał dokonaną w dniu 16. stycz. 1924 roku konfiskatę za usprawiedliwioną i zarządził zniszczenia całego nakładu i wydał w myśl § 493. p. k. zakaz dalszego rozpowszechniania tego pisma drukowanego. Zarazem wydaje się nakaz odpowiedzialnemu redaktorowi tego czasopisma, by orzeczenie niniejsze umieścił bezpłatnie w najbliższym numerze i to na pierwszej stronie. Niewykonanie tego nakazu pociąga za sobą następstwa przewidziane w § 21. ust. druk. z 17. grudnia 1862 Dz. p. p. Nr. 6. ex 1863, t. j. zarządzenie za przekroczenie na grzywnę do 400 Zł. P. Lwów dnia 17. stycznia 1925.

(Podpis nieczytelny.)

Red. czas. „Dilo“ we Lwowie. Pr. 34/25 W Imieniu Rzeczypospolitej Polskiej! Sąd okręgowy karny, jako Trybunał prasowy we Lwowie orzekł na wniosek Prokuratury Państwowej, że treść czasopisma „Dilo“ Nr. 12 (10.395) z dnia 18. I. 1925 r. w artykule pod tytułem 1) „Widkrywszy zasłonu“ zdanie między słowami: rosijska emigracja a Takoż stanowyszcze w tymże artykule zdanie między słowami derżawnoho budiwnyctwa, 2) „Welyki naślidky małych pryczyn“ zdanie po słowach polskoi derżawnosty do końca artykułu zawiera ad 1) i 2) znamiona zbrodni z § 65 a) u. k., uznał dokonaną w dniu 17. I. 1924 r. konfiskatę za usprawiedliwioną i zarządził zniszczenie całego nakładu i wydał w myśl § 491 p. k. zakaz dalszego rozpowszechniania tego pisma drukowego. Zarazem wydał nakaz odpowiedzialnemu redaktorowi tego czasopisma, by orzeczenie niniejsze umieścił bezpłatnie w najbliższym numerze i to na pierwszej stronie. Niewykonanie tego nakazu pociąga za sobą następstwa przewidziane w § 21. ust. druk. z 17. grudnia 1863 Dz. p. p. Nr. 6 ex 1863 t. j. zarządzenie za przekroczenie na grzywnę do 400 zł. p. Lwów dnia 19. stycznia 1925 r.

(Podpis nieczytelny.)

здобуваються на захоплення для держави. Але ніколи не можуть проміняти захоплення рабів поневолені, тільки вільні громадяне.

Вкінці п. Ясеницький звертається до Румунів з такою апострофою: „Доведіть до того, щоби вас не боялися, тільки щоби вас любили, бо аж тоді Румунія засяє у всьому блеску, аж тоді належатиме їй серце її мешканців".

П. рали. Ясеницький, бажаючи пожалуватися на румунський режім, вбрався в шкуру „хитрого малороса" і висипав оду в честь Румунії та завдав собі труду поговорити на тему, щоби було, як би... І вийшло з того таке, що п. Яс. фактично не багато сказав правди, а за те понизив національну гідність української народу. Не робимо йому з того ніякого закиду, бож він походить зі старої школи буковинських політиків, що вічно декламували про „Treue", „Emporblühen" і „Emporwachsen des Staates", хоч це й було зовсім непотрібне.

Годиться іще додати, що Буковина фактично відірвана від цілого світа. Румунська цензура конфіскує всякі українські газети та книжки навіть чисто наукового змісту. Недавно „Визвольна Спілка" в Чернівцях спровадила була зі Львова кілька скринь книжок та їх сконфіскувала „сігуранца" (румунська охранка). Інтервенція в міністерстві в Букарешті не дала ніяких наслідків. В осени мин. року д-р Лев Когут видав був календар, який селяне скоро розкупили. Тепер жандарми роблять труси по селах, конфіскують календар і при тім роблять всякі пакости. Одним словом під румунською владою варвари на варварстві їдуть і варварством поганяють.

Положення поодиноких частин українського народу в границях ріжних держав є ріжне, але ніде не є світле. Одначе найважче живеться Буковині під румунською владою. Виною цьому не тільки румунське варварство, але й пасивність та незарадність буковинських Українців. Вони вічно топчуться в межах Буковини замісць єднатися зі всіми „меншостями", що живуть під румунською владою. В першу чергу буковинським Українцям найвища пора обєднатися в один фронт з бесарабськими Українцями, а опісля навязати нитки порозуміння з Москалями, Німцями, Жидами, Болгарами (в Добруджі) та народами Семигороду, а навіть Молда-

Ще одно розчарування.

Зїзд трьох балтійських держав і Польщі у Гельсингфорсі.

Польща збиралася в дорогу до Гельсингфорсу що найменше з такими самими великими надіями, з якими рік тому стрічала „балтійську конференцію" у Варшаві, а два роки тому — у Ризі. Минулої суботи з міною тріюмфатора віздив граф Скшиньскі до фінляндської столиці, а в день пізнійше з тріюмфом виводив відтіль — таке саме грандіозне фіаско, яким завершились обі згадані спроби Польщі запрягти „малі" балтійські держави у свою великодержавницьку колесницю. Що й казати: коли нинішній „демократичний" керманич польської закордонної політики, маючи в останній хвилині звіти з приготувань до зїзду особливо з боку Латвії й Фінляндії, навіть і здавав собі справу з безвиглядности свого паломництва до Гельсингфорсу, в захопленні промови перед і по конференції виголошував виключно вірний традиції аристократичних дипльоматів, то вся польська т. зв. публична опінія сподівалась від гельсингфорської конференції бодай почину нової доби у відносинах на Сході Европи, і вислід конференції прийняла з нескритим плаксивим розчаруванням.

Нема двох думок, що найважнійшою справою, яка цікавить усі балтійські держави та ще більше від них — Польщу — це справа відношення до Радянського Союзу, координованої оборони державних кордонів перед „диверсійними" ватагами й спільного поборювання комуністичної пропаганди, становища на випадок війни одної з держав зі Союзом РСР. і, взагалі, цілий комплекс проблем, що випливають зі сусідства Польщі й балтійських держав з СРСР. Оборонно-наступний союз усіх суверенних держав, що повстали на руїнах кол. російської імперії, звернений гостро проти СРСР., це мрія Польщі, що виховалась на світогляді Поанкаре і — надто розігнавшись — завжди ще жене по напрямі лінії його східно-европейської політики.

Тимчасом — як на глум! — обі дотеперішні „балтійські" конференції, у яких Польща брала метушливу участь, мовчки поминули Союз Радянських Республик — наче би він взагалі не існував або не висував ніяких актуальних проблем, вартних уваги конференцій. Поза полагодження господарських і комунікаційних справ — результат нарад згаданих конференцій не сягав. Останній, минулотижневий зїзд у Гельсингфорсі був попереджений голосною реклямою: там, мовляв, святкуватимуть хрестини балтійського протибольшевицького союзу! Офіціяльний комунікат про хід і вислід гельсингфорських нарад був — не відром — а хіба водопадом зимної води на гарячі голови, що вже в деталях виготовляли інтервенційний похід Европи.

Чотири міністри закордонних справ, зібрані у столиці Фінляндії, не переступили ні на йоту програми, визначеної — господарями. Ця програма полягала на прийнятті спільної платформи у відношенні до голосного женевського протоколу Ліги Націй про арбітраж і конференцію роззброєнь. І дійсно: Польща, Фінляндія, Латвія й Естонія прийняли й підписали конвенцію в справі арбітражу, приготовану „фаховцями" у Варшаві, в грудні мин. року. Иншими словами: названі чотири держави виступлять одноцільно на терені Ліги Націй у безвиглядній і наскрізь нереальній справі пропонованого міжнародного арбітражу, у справі конференції роззброєнь — яка не відомо, де й коли та чи взагалі відбудеться! — міністри закордонних справ названих 4-ох держав мають підтримувати „постійний і успішний контакт". Полагодження низки другорядних справ комунікаційних та пашпортових і заміна конвенціональними чемностями відносно найблизшої конференції у Ревлі — ось і все.

З балтійського протибольшевицького союзу не вийшло — бодай покищо — нічого. Фінляндія воліє тісну кооперацію зі Швецією в Естонія й Латвія — не вважаючи на свої останні клопоти з комуністами, які без сумніву не ділають без порозуміння з Москвою — воліють спіратись на власних силах,

[redacted] та не вигажуючись по стороні — ворога третього найближчого балтійського сусіда, Литви. Польща дальше буде задовольнятись мілітарним союзом з Румунією і змагати до такого союзу з Туреччиною — згідно з давньою порадою Поанкаре. Мін. Скшиньскі запевняє про своє повне вдоволення вислідом конференції в Гельсингфорсі,

Польща дістала не перший і не останній доказ на повну ізольованість своєї політики. — м. ч.

вами. Тільки тим способом можна було б противставитися румунській олігархії. І краще та гіднійше є йти цим шляхом, ніж впевнювати про державу „вірність", в яку ніхто не повірить, бо вона є неприродна. м. ч.

Основи конституції У.С.Р.Р.

Три декрети.

2. Декрет про районовий зїзд рад і про районовий виконавчий комітет.

Район — це теж нова адміністративна одиниця, більша від переважної волости, а менша від давнього повіту. Вищою як район одиницею є округа, охвата більша від давнього повіту. Районовий зїзд рад є в межах своєї компетенції найвищим органом влади на території району. Зїзд цей утворюється з висланих до нього представників усіх сільських і міських рад району по розрахунку: один делегат на кожних 300 виборців від сільрад і один делегат на кожних 100 виборців від міських рад та 100 виборців фабрик і червоноармійських частин, якщо такі на території району істнують. Зїзди рад скликає райвиконком раз на рік. Районовий зїзд рад кермує діяльністю всіх підпорядкованих йому органів влади, а також контролює в означених межах діяльність усіх установ та підприємств своєї тери-

СОФІЯ ДНІСТРЯНСЬКА.

ПУЧІНІ.

(З нагоди смерти.)

Хто з нас не знає опер Пучінія? Для кого „Bohème", „Tosca", „Madame Butterfly" є порожніми словами? Ці слова викликують у кожного з нас спомини, рефлексії, асоціяції. Музика Пучінія обійшла весь культурний світ. І нема ні одної більшої сцени, що не мала би опер Пучінія в своєму репертуарі.

Італія втратила в Пучінім свого найзначнійшого речника сучасного стилю драматичної музики. Коли книга його життя замкнулася, бачимо картину блискучої мистецької карієри. Знаємо історію опер Вагнера, знаємо, як тяжко вони здобували собі признання. Треба було цілого авторитету Лішта, як світового віртуоза й диригента, щоби виробити їм позицію на німецьких сценах. Щойно тоді початкова неохіть і апатія критики та суспільства перемінилися в одушевлення, яке згодом обняло цілий музичний світ. Порівняймо дальше тяжку боротьбу Берліоза, змагання Ріхарда Штравса, Бузонія і Шенберга, щоби знайти дорогу до зрозуміння їх творів у загалу.

Нічого подібного не бачимо у Пучінія. Він легкою й певною ходою йде по широкому шляху до світової слави. Чи цей безпримірний успіх був припадковий, чи він є випливом конюнктури сучасних музичних інтересів? Чи причина його лежить у властивостях творчости маестра? — Це питання насувається мимоволі.

Виключною доменою творчости Пучінія є театр. Після перших спроб драматичного стилю, а саме в операх: „Le Villi", і „Manon Lescaut", у яких переважають іще впливи Вагнера і Верді, повстали: „Bohème" (1896), „Tosca" (1900), „Madame Butterfly" (1904) — три опери, що є синтезою творчости Пучінія; вони здобули собі після премієр на італійських сценах вмить інтернаціональну славу. Ці три великі опери Пучінія дають повну картину його музичної індивідуальности, вони є експонентами його таланту і мистецької волі. Тому вони мусять бути вихідною точкою оцінки і характеристики його особи як мистця. Всі инші драматичні твори, що появилися пізнійше, а саме: триптихон одноактівок і „Дівчина золотого Заходу", хоч і в них не бракує інтересних деталів, стоять що до одноцільности концепції далеко поза згаданими творами. Можливо, що в ненадрукованій досі партитурі „Turandot" знайдуться нові цінности, але ледви чи вони зможуть кинути нове світло на його творчість. Виставу „Turandot" відготовлюють уже італійські і німецькі сцени в найближчому часі.

Пучіні є в свому значінні для італійської музики одним із репрезентантів ново-італійської школи, та багато критиків причислюють його разом з Масканім і Леонкавалем до т. зв. веристів (реалістів), хоч це останнє, як побачимо, не зовсім вірне. Фактом є, що Пучіні в Італії найбільший сценічний талант по Верді. Якщо схочемо порівняти цих двох мистців зі собою, то бачимо:

Характер творів Верді — це безпосередня еруптивна сила; він селянський син і з його творів дише запахом землі; отся сила знаходить свій клясичний вираз у згуку й ритміці його музичної інвенції. Той стихійний імпульс в архітектоніці й динаміці фраз виріжнює Верді від його попередників: Россінія, Беллінія і Доніцеттія, та й від його наслідників: Масканія, Леонкавалля і Пучінія. Правда, що Россіні перевисшає його гнучкістю мельодійної лінії і музичним ésprit, Белліні і Доніцетті сентиментом і мягкістю почування — за те Верді тим замітний, що як сучасник великого змагання Італії до здобуття волі, натхнений патріотичним духом, основує свою творчість на чисто-національному грунті; та його музика, як Антей, діткнувшися рідної землі, набирає сили, що здобуває його творам міжнародне значіння. Ця проломова енергія в творчости не дозволила Вердієму піддатися сильнійше якимнебудь посторонним впливам. Деякі критики кажуть, що Верді в своїх останніх операх опирається на Вагнері, але ті впливи не такі значні, як могло би здаватися, бо саме його останні твори борються ще за свою популярність на сценах Німеччини. Наскільки цей погляд основується на тому, що Верді, подібно, як Вагнер, користувався т. зв. „провідними мотивами", на стільки він не вповні правдивий, бо вже давно перед Вагнером французький композитор Гретри (1741—1813) і н. послугувалися, хоч не так влучно, провідними мотивами в своїх творах. Так іде Верді в своїй музиці через національне до інтернаціонального.

Инакше Пучіні. Він у своїй творчости більше космополіт; він радо піддається посторонним впливам, а через те скорійше та лекше довелося йому знайти признання перед форумом загально-европейської критики і здобути собі там тріваку позицію. Національний елемент у Пучінія не виступає на перший плян, а творить тільки транспарент його інтернаціональної концепції. Для Пучінія, що переняєся впливами французької і німецької музики, примітивні, наївні, але гострі акценти народньої мельодії не представляють тої цінности, яку привязував до них Верді. Пучіні користується народніми мотивами, але не на те, щоби підчеркнути їхню ексклюзивність, він підпорядковує їх своїм інтенціям і надає їм за-

торії навіть тоді, коли вони підпорядковані безпосередно вищій владі.

Зїзд має право обміркувати не тільки справи району, але й справи загально державного значіння. Зїзд вибирає районовий виконавчий комітет і районову ревізійну комісію. Він вибирає теж делєгатів до окружного зїзду рад. Районовий виконавчий комітет вибирається на один рік. Комітет користується в часі між зїздами райрад всіми правами юридичної особи та являється в межах своєї компетенції найвищим органом влади району. Є двоякі райвиконкоми: сільського і сільсько-міського типу. Сільські складаються з 5-ох членів й двох заступників. Сільсько-міські мають 7 членів і двох заступників. На чолі комітету стоїть вибраний ним-же голова, заступник голови і секретар. Секретарем райвиконкому може бути і нечлен цього останнього. Комітет засідає найменше раз на тиждень.

Виконавчий комітет виконує всі функції адміністративно-організаційні на своїй території самостійно або з доручення вищих органів влади. Він може перед окружним виконкомом протестувати деякі невоцільні розпорядки чи постанови, але їхнього виконання не може спинити. Він має кермувати працями районової комісії незаможних селян, затверджувати відповідальних урядників на посадах, протестувати проти призначень згори, якщо вони не відповідають потребам і вимогам комітету, але не має права забороняти виконування обовязків шим призначеним згори особам. Всі свої постанови мусять райвиконкоми на протязі 24 годин надсилати на затвердження окр. виконкомів. Вони мають право накладати адміністративні кари арешту до 7 діб з правом або без права заміни на гроші. Вони мають право накладати і дисциплінарні кари на підчинених їм урядовців. Нагляд за діяльністю товариств религійного і иншого характеру належить теж до них. Їм підчинена і районова міліція.

Далі належать до них ще функції з військової та фінансової ділянки в межах слідкування за виконанням загально-державних постанов. У ділянці податковій вони вимірюють податки після загальних норм, стягають їх і полагоджують справи податкових знижок чи цілковитого звільнення від податків. До них належить теж статистика.

Подібно як у військовій та фінансовій ділянці мають вони аналогічні права в сільсько-господарській і лісовій ділянці. Крім цього завідують вони всіми господарськими обєктами, підприємствами районового значіння (млини, олійні, крупарні, цегольні, майстерні і ин.) і віддають їх в аренду. Земельні фонди, ріки, стави, націоналізовані будинки і доми належать теж до них. Вони мають право заставляти або продавати будинки, що підлягають денаціоналізації, а по які ніхто з власників не зголосився. Телеграфи, телефони і почта району підлягають теж райвиконкомам.

Не менше ніж раз на два місяці комітет скликає районові наради, на яких здає звіти. Наради складаються з членів виконкому, голов підлеглих йому сільрад і міськрад, голов комітетів незаможних селян і з представника округи. Постанови таких нарад набирають сили по затвердженні їх райвиконкомом.

Поодинокі ділянки праці розділюють поміж себе всі члени виконкому і ведуть свою діяльність при допомозі відповідних підчинених їм канцелярій. Звичайно є такі відділи: адміністративний, воєнний, земельний, місцевого господарства, культурно-соціяльний і фінансово-податковий. Кожний з них має ще й підвідділи.

Члени райвиконкому попри всі обовязки мають право участи на всіх зборах державних і громадських установ району з правом дорадчого голосу. Членів комітату не може арештувати ніяка влада без згоди на це цілого виконкому. У надзвичайних випадках це можливе, але за рівночасним повідомленням про це голови виконкому або його заступника.

в. м.

гально-культурну форму. Доказом цього „M. Butterfly“. Віднявши декорації і японські костюми, не остається багато японського національного елєменту в музиці.

Замісць стихійности Вердія бачимо у нього тільки деякі типові прикмети й хиби італійської музики: кантилєну, що нагадує кольорит Тіціяна, рівновагу експресії; що для форми занедбує нераз психічну аналізу поодиноких музичних типів, і вимовну пристрасть, при чому Пучіні навіть у драматичнім афекті не залишає граціозного жесту в мельодійній лінії, задержує її ритмічний рисунок, а імпульзивні вибухи його темпераменту розпливаються у милозвучні фрази.

Верді стає музичним драматиком тільки із стихійної потреби висказати демонстративно всю правдивість і силу своїх почувань. Форма, симфонічна чи вокальна, за тісна для нього. Ці форми не дають йому можности розвинути цілої пластики драматичних ситуацій у музиці. І тому він уживає найсильнішої форми, щоби навязати тісний внутрішній контакт з публикою. Верді витворює яркі драматичні моменти, які нераз поражають слухача. (На пр. сцени з І. акту Отеллі і квартет) сцена над Нілем з Аіди, ансамблі в Масковому Балю і т. и.).

Пучіні, навпаки, є мистцем театральної ілюзії, театраликом a priori. Він стежить тільки за сценічними ефектами, які, щоправда, роблять хвилеве враження і полонюють змисли, але не западають у душу та скоро переходять. Не можна його назвати веристом у повному значінню слова. Правда, він схилявся сперщу до того напрямку, але незабаром пішов иншими шляхами. З його пізнійших творів найбільше підлягає веризмові „Tosca“. Але тільки лібретто самої опери можна назвати правдиво веристичним, бо музика не висловлює усіх тих страхіть, які бачимо на сцені. Чи можна уявити собі більше потрясаючу ситуацію: Вязень утікає; його помічника Каварадоссіого беруть на муки, а підчас тортур цього останнього Тоска вбиває Скарпію і, вбивши, ставляє біля трупа хрест і свічки? За сценою чути зойки і стони її коханця. Це справді страшні події. Та коли музика булаб настільки правдива і віддала цілу грозу тих страшних пережиaвань психічних на сцені, вона мусілаб дібрати цілком иншиx красок, ніж музика Пучінього. Цього сильного драматичного акорду Пучіні не знайшов. За ціну естетичної насолоди він не досягнув вірности музичної експресії. Він тільки ілюструє зовнішні події, підмальовуючи їх в орхестрі, але не передає вповні трагізму моменту.

(Кінець буде.

ОСТАННІ ВІСТИ.

Диверсійні напади.

20. січня на волинськім відтинку польсько-радянської границі напало пять пачкарів із револьверами на постерунок корпусу граничної охорони. Напад не вдався. Жовнір зранив двох пачкарів, инші втекли на радянський бік. Ранені зізнали в слідстві, що влада П. Г. У. приготовляє нову серію диверсійних нападів під покришкою пачкарства.

Визнання СРСР. Японією.

„Юнайтед Прес“ звідомляє з Пекіна, що підписаний договір між Японією й СРСР. передбачує визнання СРСР. від хвилі ратифікації договору. Це станеться до двох тижнів. Справу довгів із царських часів управильниться пізнійше. Всі договори з часів царату анульовано. Обі держави зобовязуються не вести пропаганди в другій державі.

Японія евакуує Сахалін.

Японія евакуує Сахалін, а СРСР. займе його офіціяльно протягом 1925. р. Японія одержить концесії на 50 літ для експльоатації вугля і нафти. За те Росія одержить 10—15 прц. продукції нафти, а 5—8 прц. вугля.

Боротьба з анархістами.

Софійська поліція викрила гурток анархістів. Двох із них візвала здатися. Вони відповіли стрілами. Поліція, щоби виполохати анархістів підпалила дім. Двох анархістів убито.

Процес Радіча.

Югославянські власти не згодилися на предложення московського сел. інтернаціоналу вислати на свідка для процесу Радіча, Домбаля і секр. Горова. Сенат ухвалив звільнити 5 членів управи партії Радіча. Досі не зроблено цього, щоби їх знову не арештували на основі судових матеріялів.

Уряд Лютера не змінить устрою Німеччини.

Канцлер Лютер відповідаючи в райхстагу на запит пос. Коха, заявив, що уряд осуджує всяку агітацію проти републики. Кабінет рішив одноушно не змінювати форму правління в Німеччині, Гордий є однодушністю в справі, яка ділить народ на дві части.

Дописи.

Винники. (*Приклад гідний наслідування*). Заходом комітету „Рідної Школи“ у Винниках заколядували: Місцева молодь у чотирох партіях 305.67 зол. і місцевий церковний хор 42.80 зол., музика Тов. а „Сокіл“ 20 зл.; з розпродажі ялинок придбали 32 зол. Разом заколядували на „Рідну Школу“ 400.47 зол. Крім цього зложили на „Рідну Школу“ в падолисті 152.61 зол., з початком січня 55 зол. — Щира подяка належиться в першій мірі о. дек. Гірнякові за його щирі та гарячі слова в церкві про вагу та критичний фінансовий стан „Рідної Школи“, місцевій молоді за її труди та громадянам Винник за зрозуміння ваги „Рідної Школи“. — У Винниках оснувано вже Кружок УПТ-ва і є надія, що громадяне прийдуть „Рідній Школі“ стало з матеріяльною підмогою.

Листи з Варшави.

(Від власного кореспондента.)

До справ церковних.

Варшава, 20 січня 1925.

В органі Української Парляментарної Репрезентації „Наше Життя“ в кінці грудня минулого року та в початку січня цього року були надруковані статті „Вимагаємо отвертости“ (ч. 50) і „Боротьба за українську церкву“ (ч. 1), в яких автори яскраво змалювали сумний стан православної церкви в Польщі за останній час. Оперували вони переважно тим самим фактичним матеріялом, що і Ваш кореспондент у свойому дописі „Знов війна!“ (ч. 284 „Діла“). І натурально прийшли до тих самих висновків. Дій В. К., дуже докладно розповівши в посольській газеті про відомі нашим читачам історії у Володимирі Волинському та про інтриги Росіян, між иншим зазначив:

„Пішов клич по „русской земле“, що у Володимирі свесь, повстання Володимирського собору; заметушились делегати, застрічались рапорти-ябеди до консисторії, до Варшави: „смиреннійше бьет плесень, иначе распространится по целой В[illegible]“. Той клич розбачи найшов відгомін у архієреїв, що не мають спільної мови з нашим народом. Це з глибоким жалем мусимо ствердити. Отже одразу делегати привезли від архієреїв і з консисторії звільнення псаломщиків Телешевського і Пашкевича та заборону о. Табінському священнослуження і читання л[illegible]. Без суду і слідства, як було за обер-прокурора. Милостиві архипастирі, вам з народом краще обходиться!“...

Не знаю, чи читали про статтю близькі до митроп. Діонісія особи, але щодо мого допису в „Ділі“, то на його дуже обурилося якесь анонімне кальонне перо з варшавсько-православного офіціоза і виступило з палкою обороною московських архієреїв.

Вважаю цей факт цілком природним і зрозумілим: даремне ніхто грошей не платить; коли береш, то й давай що потрібне хазяїнові. Лишень те хотів я зазначити, що всеж таки треба знати міру, бо й для офіціозів істнує коли не етика, то певний такт. Анонім повідомляє, що митроп. Діонізій вже відкликав розпорядження про звільнених дяків та в справі о. Табинського і дозволив Службу Божу українською мовою, але це якраз і свідчить про доцільність, а не про безпідставність боротьби за українську церкву. Тільки сліпий або засліплений цього може не бачити. Московські архієреї на цей раз здали свої позиції і соромливо сховалися за „благословенну грамоту“ для шановного професора Ів. Огієнка (пізненько таки до неї домислилися!). Цьому треба щиро радіти, але разом з тим не слід забувати, що до кінця боротьби ще далеко: маятник на Зигмунтівській вул. ще не раз хитнеться в протилежні боки. Одним з доказів тому може служити хочаб раптова зміна позиції церковного офіціоза в справі захисту старого церковного стилю. Статтей в оборону цього стилю „Духовна Бесіда“ більше не друкуватиме...

До речі про цей орган. Я писав у „Ділі“: „як ми чули, йде перестрій на нові „сутопанствові“ тони недавно заснованого церковно українського органу“. З цього приводу згаданий анонім пише: „Що торкається „перестрою“ „Духов. Бесіди“ на якісь нові тони, то це звичайна вигадка п. Senex-а, якість якої читачі легко оцінять. Треба лише дивуватися, що кореспондент з Варшави відважився писати про наш часопис не на підставі ознайомлення з ним, а... „як ми чули“...

Природно, що редакція „Діла“ малаб підстави претендувати и свого співробітника, колиб цей закид виходив з иншого джерела. Але всеж таки вважаю не зайвим зазначити, що мої відомости про невдоволення „хазяїна“ з „Духовної Бесіди“ та про нові вимоги до неї цілком відповідають дійсности, як то між иншим свідчить і зміна тактики офіціоза в справі стилю. Та й не могли мої відомости розминатися з правдою, бо я чув їх від особи дуже близької до редакції журналу. З цілком зрозумілих причин я не вважав можливим зазначати це в своїй статті, але якщо п. редактор „Духов. Бесіди“ нічого не має проти, то я назову свого інформатора повним його ймениям...

Взагалі я міг би на сторінках „Діла“ розповісти ще багато й инших цікавих річей на тему: „Тайни Зигмунтівської вул.“ Я міг би розповісти, звідки і для чого були пущені в польську пресу безпідставні чутки про скоре звільнення митроп. Діонісія; міг би розповісти

про те, хто розкриває псевдоніми співробітників „Духов. Бесіди“, котрих бажано скомпромітувати; про те, з чиєї ініціятиви та чиїми стараннями піднялося питання про перенесення православної семинарії з Волини у Варшаву і т. д. Про все це в мене є цілком певні відомости, і може иншим разом я до них ще вернуся. **Senex.**

Дрібні вістки.

Кулідж вініс потяу перемогу в сенаті. Він був заявив за скороченням морських зброєнь і за ощадністю. В сенаті саме голосували над новим узброєнням 16 бойових кораблів. Сенат відкинув проєкт зброєння 45 голосами проти 22.

Соколов, голова світової сіоністичної організації, що подорожує тепер по Румунії, поїде звідти до Риму. В Римі буде він конферувати з папою і Мусоліні в справі Палестини.

Санфранціський парламент вибрав головою жидівського рабіна д-ра Рубіна Конферо.

Юз, бувший секретар за ордонних справ Зединених Держав Північно Америки заявив, що париська конференція міністрів фінансів не накладає на Америку ніяких зобовязань, ні юридичного ні морального характеру.

Партія Радича як повідомляє біграфове „Время“, бере дуже активну участь у виборах, не зважаючи на репресії.

З Китаю наспіли відомости до Таймса, що у війську ген. Лу-Юнг-Ціена находяться теж часто російські полки, зложені виключно з російських втік в Ген. Лу-Юнг-Ціен є противником теперішнього китайського уряду в Пекіні, який є під повним впливом большевицького посла Карахана.

В Мецці має відбутися зїзд представників мухаммедан цілого світу. Цей панмузулманський зїзд має занятися вибором нового каліфа.

Румунія задумує створити свій власний патріярхат. Уряд виробив уже законопроєкт про створення патріярхату і внесе його з кінцем січня на розгляд парламенту.

НОВИНКИ.

— **Конфіската.** З учорашнього числа „Діла“ прокуратура сконфіскувала три уступи зі вступної статті д-ра Л. Левицького „Акт 22. січня 1919 р.“, три місця у статті „Ідеальні закони“ і одно речення з новинки про „конституційну волю преси“.

— **Заборона Академії з нагоди роковин 22. січня.** Львівська дирекція поліції повідомляє Комітет Роковин 22. січня, що державна прокуратура в останній хвилині заборонила Академію з нагоди роковин 22. січня в Народньому Домі.

— **Ще про почтовий „окульник“.** Почтовий „окульник“, що касує права української мови, все ще зберігається в тайні. Досі можна устійнити тільки те, що він вимагає, аби поручені посилки всі без вийнятку були адресовані латинськими буквами, а назва місцевости подана латинкою „w ustalonem brzmieniu urzędowem“. Яке це є „ustalone brzmienie urzędowe“, де і коли та яким чином чи розпорядком його устійнено, ніхто не відає й не знає. За те звичайні листові посилки на просторі воєвідств львівського, тернопільського і станиславівського (чому тільки цих трьох воєвідств?) можна адресувати в матірній мові надавця „przy dowolnem użyciu w języku ruskim cyrylicy, przyczem nazwa miejsca przeznaczenia (urzędu pocztowego) powinna być podana w ustalonem brzmieniu urzędowem“. В противному випадку почта не бере відповідальности за доручення листової посилки. Значить тут маємо до діла ще з більшим дивоглядом. Бо коли подуматися, що „ustalone brzmienie urzędowe“ місцевости означує перекручену на польський лад назву української місцевости, то як ту назву написати українським письмом (офіціяльно: кирилицею!)? Чи не буде це просто варварством писати напр. Гжималуф (Гримайлів) Жулкеф (Жовква), Пшемисьль (Перемишль) і т. и.? І чи тим способом не осмішує себе почта і її міністер? Очевидно, все це є невиконне, не до переведення.

Очевидно, проти цього ми мусимо ремонструвати всіми засобами і способами, а покищо до мінімум обмежитися в користуванні почтою.

— **Українські вечорниці і свята у Празі.** В звязку з різдвяними святами в Празі та її околицях відбувся цілий ряд вечірок і свят. І так „Чута пластунів“, улаштована управою Українського Гром. Комітета, відбулася в „Українській хаті“ 6. січня під головуванням члена управи УГК. Л. Галагана. На вечері були присутні всі емігранти, перебуваючі на Переходовій Станиці, на чолі з командантом, виховники й учителі та гості. Заходами жіночої секції УГК. і Жіночого Союза відбулася в Празі 4. І. н. р. в „Українській Хаті“ ялинка для українських дітей емігрантів. Присутніх дітей на ялинці було понад 105 осіб. Були діти студентів, робітників і урядників. Кожна дитина одержала пакунчок з ласощами, а діти бідніші ще до того практичні подарунки. Програма ялинки була складена цікаво. Першим виступив „Дід мороз“, що прийшов з України до Праги, щоби відвідати українських дітей і роздати їм подарунки. Він розповів дуже цікаво свою подорож по Україні, Галичині і Карпатах аж до Праги. Хор пластунів під орудою одного із своїх товаришів, з великою вервою проспівав гарно 3 колядки. Один хлопець чеською мовою подякував Ч. С. урядові Червоному Хрестові за ялинку, а 10-літний Євген Кощук так гарно виконав гопака, що одержав багато оплесків. Український Клюб в Черновицях на Різдво 7. І. улаштував концерт колядок. Концерт відбувся під проводом п-і Щуровської. Крім цілого ряду колядок, виконаних хором, вставлено теж декілька сольових точок. Саля клюбу була переповнена.

— **Український театр Загарова.** З Ужгороду приїздить до Праги український театр під дир. О. Загарова на три вистави, які відбудуться 19., 20. і 21. січня. Виставлятиметься: 19. І. „Закон“ В. Винниченка, 20. І. „Міландолін“ Гендолі, 21. І. „Героі“ Б. Шов. В склад теперішньої трупи входять такі головніші артисти: п. Загаров, п-і Могська, Соначова, Певна, пп. Певний, Балабас й Юркевич, Сімович та инші. Вистави відбудуться у Празі в салі Міщанської Бесіди.

— **Еміграція до Канади.** Англійський вінніпеґський щоденник „Free Press Evening Bulletin“ поміщує в числі з 12. грудня м. р. статейку про справоздання делегата канадійського імміграційного Товариства, Иосифа Дика, висланого недавно до Галичини з урядовою метою ознайомитись з умовами нашого життя. Його загальне вражіння таке, що наші селяне з політичних та економічних причин радо вибирались би за море і що вони були би незвичайно корисним елементом у Канаді.

— **Винниченко на італійській сцені.** У жовтні, в Турині, театр „Каріньяно“ виставив „Брехню“ Винниченка з участю директорки театру Емми Грамматіки. Грамматіка, учениця Елеонори Дузе, виконала головну ролю з величезною чутливістю та зрозумінням нюансів слов'янської душі. Песа мала незвичайний успіх; завдяки драмі Винниченка італійська публика вперше познайомилась з нашою драматичною творчістю. Артистка висловилась перед нашою землячкою, Младою Липовецькою, що живе в Турині, про песу ось як: „Мені подобається творчість Винниченка, бо це щось реальне, живе, зрозуміле. Це не блукання в сутінках, в яких доводиться відріжняти предмети помацки, — а такими є більшість творів слов'янських авторів. Я розумію, відчуваю драму героїні „Брехні“, яка стає для мене близькою, рідною. Я не люблю тенденцій у мистецтві. Справжнє мистецтво є лише те, якого не навчаються, а з яким родяться. Я люблю мистецтво артистки, а не акторки, не передачу почувань, а їх переживання. (За „Нашим Світом“).

— **Правдиві та фальшиві гроші.** Зазначаємо, що польська держ. скарбівня переслала вчора польс. банкові перший транспорт золотих монет вартости 1 зол., а одночасно, що блукають по світі фальшиві 10 і 5) гульдотівки. Фальсифікати мають ріжнитись від оригіналів гіршим виконанням (темніший, ваш свій колір та замазаний рисунок, грубші написи). Крім цього замість слова „Selmowej“ видруковано „Shajmowej“.

— **Золото для Европи.** До англійської пристані Плімет понизав транспорт американського золота для Европи, вартости 300 міл. долярів. Є це на більший, по війні, транспорт золота перевезений кораблем.

— **15-літний патріярх.** До Єрусалиму приїхав патріярха асирійсько-несторіянської церкви Мар Ішан Шимун. Патріярхові заледви 15 літ. З Єрусалиму їде він до Льондону для продовження своєї освіти. В часі свого побуту в Англії має він проживати в кентерберійського архиєпископа. Патріярхом став Мар-Ішан-Шимун в 11-тому році життя, по смерти свого дядька.

— **Европейська культура в Палестині.** У Відни повстало товариство Континент. Метою т-ва організація поїздок і переїздів до Палестини. Палестинсько-американське будівельне т-во рішило побудувати в Єрусалимі великий сучасний готель на европейський зразок. Готель має бути призначений виключно для приїзжих до Палестини туристів. Останніми часами скількість таких туристів до Палестини зросла до дуже великих розмірів.

— **Свобода** ч. 4 містить: Сумні виглади нашого хліборобства. — Незабутній День. — Що нині найважніше. — В справі весняних засівів. — На поміч хліборобам. — Кого утримує держава. — Відбудова східних „кресів“. — Як Жиди прихоплять до землі. — Хмари над большевиками. — Лист з дороги до Бразилії. — Новинки. — Всячина. — Смішне. — Народні книжки. — Дещо про спільництво. — Дописи. — Відділ правної поради.

— **„Чим цікавляться наші діти?“** З рамени Тов. Жінок з вищою освітою виголосить проф. Володимир Калинович дня 25. січня н. р. відчит на цю тему на основі анкети, переведеної в українських середніх школах. Саля „Бесіди“, год. 5. по полудни. Вступ вільний. 1233 1—2

— **Управа „Богословського Наукового Товариства“ у Львові** подає до відома всіх своїх членів, що у вівторок дня 3. лютого 1925 р. відбудуться звичайні загальні збори тогож товариства о год. 5. пополудни в будинку духовного семинара у Львові, при вул. Коперника 36. Якщо не явиться о тій годині конечна скількість членів, то збори відбудуться о годину пізнійше без огляду на число присутніх членів. — У Львові дня 17. січня 1925 р. — *о. Т. Галущинський* голова, *о. Й. Слотера* секретар. 1231 2—2

— **Програма концертів Любни Колесса.** Нині надіслала наша концертантка програму на оба концерти. Гратиме твори Баха, Рамо, Шопена, Лисенка, Барвінського, Н. Ніжанковського, Менделсона, Генделя, Гумля, Скарлятого і Ліста. На обох концертах грає ріжні твори. Подробиці в афішах, які появляться в тих днях. Карти вступу продає від 22. січня книгарня Т-ва ім. Шевченка (Ринок 10). 1175 1-1

Всячина.

Сирина в людських містечом. Десять літ тому щез у Амстердамі 44-літній купець Буш. Останній раз бачили його знайомі в домі його приятеля Мільвіка, до якого прийшов за якимсь ділом. По тім його не стало. Всі розшуки поліції не дали ніяких наслідків. Остаточно про загадочну справу всі забули. Але ось недавно приступили до перерібки дому Мільвіка на автомобільний гараж. В часі праці робітники наткнулися на велику бетонову плиту. Плиту підважили і найшли під нею пакунок, в якім лежав кістяк мущини. На кістяку зберіглося пальто з монограмом Буша. Мільвіка арештували, одначе він не признається до вбивства.

Слідами Гаомана. В Будапешті склалася перед тижнем страшна подія. Жандарський лейтнант Ледерер мав прегарну жінку Марію, якої поклонником був богатий купець Куделка. Він приходив до неї дуже часто та обдаровував її не тільки дорогоцінними дарунками, але й грішми. Одного вечора вона запрохала його до себе і зажадала, щоби приніс зі собою більшу скількість грошей. Куделка прийшов. Муж Марії вийшов на час вітати, заховався в сусідній кімнаті та ждав на знак жінки, щоби впасти. Марія наліпила Куделка пестощами і накінець він заснув на колінах Її. Тоді прилягла навіть вітром на коса. Муж застрілив сплячого. Кров стекла до відра і миднищі. Потім вони обоє на спілку покраяли тіло Куделка і вложили до паки. Коли паку виносили, тоді їх арештувала поліція. Марія Ледерер поводиться в слідстві дуже спокійно і до всього признається. Лейтенант Ледерер заявив, що він застрілив Куделка тільки тому, що це доручила йому жінка, яку дуже любить. Будапештенська поліція відкрила, що це вже друга жертва Марії. В 1921 р. такоюж дорогою пішов її поклонник Рейман, великий будапештенський фабрикант.

Літературний процес. Французький письменник Моріс де Валеф запізвав до суду румунського банкира Стефанеску за те, що його дочка видрукувала в одному румунському журналі його роман під зміненим заголовком „Королева Тая“. До роману додала вона вступ, в якому каже, що цілий роман подиктував її дух єгипетського жерця Озіріса. Моріс де Валеф домагався від Стефанеску відшкодування в сумі 100.000 франків. Одначе суд призвав йому тільки 1000 франків. Таким чином Стефанеску заплатив авторський гонорар де Валеф замість заплатити його духові Озірісового жерця.

Автографи королів і письменників. Недавно відбулася в Парижі розпродаж автографів. Виявилося, що автографи королів цінуться значно низше між автографи письменників. Автограф Карла IV. продано за 1000 франків, автограф Карла VIII. за 225 фр., а Люї Филипа за 45 фр. Нотний рукопис Скарлятті пішов за 2000 фр., а листок з автографом поета Жана Мореаса за 1900 франків.

На увагу читачам часопису. Норимберський епископ д-р Вайц, який був на протязі якогось часу журналістом, висловив про цю професію кілька думок, дуже корисних не для журналістів, але для критиків: „Дневникарську працю звичайно недоцінюють. Кожному, хто читаючи часопис крутить носом, я радив би піти на кілька місяців до редакції і там поднюхувати. Важко навіть перерахувати те все, чого домагаються від редактора. Властиво він повинен би знати все, щоби міг про все інформувати. Не диво, що виснажуюча нервова праця стає причиною передчасної старости та инших професіональних недуг, які вінчаються звичайно чахоткою або серцевою недугою. Я навчився високо цінити працю журналістів“. Ми не такої високої гадки про свою професію, але нераз тішились би, якби наші критики прийшли до нас і сіли за стіл, ушкварили кращу статтю.

Відозви й комунікати.

З Товариства Українських Правників у Львові.

Загальні Збори Товариства Українських Правників, які відбулись у Львові дня 10. мая 1924 означили висоту вкладки від 1-го червня 1924 на 6 зол. річно, або 1/2 зол. місячно, вписове одноразово 2 зол.

Рівночасно вложили Загальні Збори на Головну Раду Товариства обовязок скликання по змозі в тім адміністраційнім році зїзду Українських Правників і економістів. Головна Рада Товариства обмірковавши цю справу, прийшла до висновку, що такий Зїзд мав би відбутися по слідуючій програмі:

а) еволюція науки права і наук суспільно-економічних за послідних 10 літ, б) стан української науки права і наук суспільно-економічних на українських землях і поза їх межами, в) теорія і практика.

Приходно, що приготування такого Зїзду вимагає часу, а передовсім співпраці і допомоги загалу українських правників.

Отсим Головна Рада звертається до всіх Українців правників і економістів з закликом найдальше до 1-го марта 1925 р. зголошувати реферати на Зїзд або бодай подати до відома Ради свої бажання і уваги щодо часу, місця, програми і способу переведення Зїзду.

На підставі зібраного матеріялу устійнить Головна Рада Товариства час, місце, реґулямін та програму зїзду і подасть до відома загалу.

Листи і гроші слати на адресу Івана Герасимовича, ем. радник суду, — Львів, вул. Зиблікевича 44, партер. За Виділ: *Д-р Надраґа, Герасимович.*

ОПОВІСТКИ.

Громадянству до відома! З ріжних сторін краю надходять бажання оголошувати в часописах жертви зложені на „Рідну Школу“ по громадах з нагоди своєрічної „коляди“. З огляду на те, що величезні кошти оголошення забрали би поважну часть грошей, призначених на потреби рідного шкільництва Головна Управа УПТ. рішила не оголошувати жертв поодинокo, а оголосити їх разом по повітам і громадам, коли вже час „коляди“ буде закінчений, та коли надійдуть гроші й рахунки від усіх повітів, що в інтересі жертводавців повинно наступити чим скорше.—Головна Управа Українського Педагогічного Товариства. 1236 1—1

Дрібні оголошення.

КОТРА панночка до 25 літ, навяже переписку з студент м. класа і маєток некончені, а женячка неевиключена. Адреса: 100 Kronen Nr. 934817, Wien, Hauptpostlagernd. 1234 1—1

УРЯДНИК з жінкою є спортовою а категорією буде **солідно** адмініструвати реальністю у Львові, хоч би найбільшою за помешкання з кухнею. Зголошення письменні на адресу: „Постава“. Львів, вул. Домініканська 11. 1238 1-1

УНЕВАЖНЮЮ згублене свідоцтво зрілости з 2. червня 1921 на призвище Віскупського Степана 1737 1—1

5 кг. ґенрової ковбаси, або 5 кг. зребетної солонини враз з опакуванням за 12 зол. 90 сот. висилає почтою за післяплатою фабрика вуджения Л. Нагірного в Самборі. Жадайте цінника инших масарських виробів. 1172 8—?

ПОТРЕБУЮ зараз панночки інтелігентної до виховування твоє дітей. Дівчинка 6 літ, хлопчик 4 місяців. Услівя після умови. Доцька Бойчукова, учителька в Потуторах почта в місці. 1223 2—2

ЖЕНЩИНИ старшої до заряду дому пошукує Іван Ярикович, Львів, вул. Бернардинська ч. 11. 1222 2—2

МУЗИЧНІ НОВОСТИ. В. Безкоровайний: 1) „Чарівні очі“ сольоспів з фортепяном, слова Олеся. 2) „Вязанка пісень“ — на цитру. До набуття в книгарнях. 1216 2—3

ОГОЛОШЕННЯ.

За оголошення Редакція не відповідає.

За редакцію відповідає **О. Костик.**

З друкарні Видавничої Спілки „Діло“ Львів Ринок ч. 10.